

Parasha Re'eh - 'Zie/Bedenk' - 5785
Torah: Deuteronomium 11:26-16:17
Haftara: Jesaja 54:11-55:5
Brit Chadasha: Johannes 16:1-17:26

In de 47ste Parasha Re'eh lezen we hoe Moshé de Israëlieten toespreekt;

- 'Zie, ik houd u heden zegen en vloek voor' en vervolgd;
- om de afgoden niet te aanbidden maar om alle afgodenaltaren te vernietigen
- dat er niets aan de miswot mag worden toegevoegd noch weggenomen
- dat zij een bijzonder bezit zijn van G'd en er regels zijn voor kosher eten, offeren, afstaan van tienden en elk zevende jaar schulden moeten kwijtschelden
- een tiende deel van de oogst opzij moeten zetten voor vreemdelingen, wezen en weduwen
- hij definieert ook het Shabbatsjaar - het Shemitah jaar - als een periode waarin alle schulden worden kwijtgescholden en nog meer zorg moet worden gegeven aan de armen
- en hij bespreekt Pesach, Shawoe'ot, en Soekot, de drie pelgrimsfeesten.

Israël, een uitverkoren volk.

Verschillende keren wordt het volk Israël in Tenach G'ds '*am segoelah*' genoemd, een volk dat Hij als een 'kostbaarheid' bezit.

In de derde maand na hun bevrijding uit Egypte klimt Moshè naar de top van de berg Sinaï. Daar vertelt de Eeuwige aan Moshè; *“Nu dan, als u nauwgezet Mijn stem gehoorzaamt en Mijn verbond in acht neemt, dan zult u uit alle volken Mijn persoonlijk eigendom – segoelah – zijn, want heel de aarde is van Mij.”*

(Ex. 16:5)

Nu, in deze Parasha verklaart Moshè dit tegenover de Israëlieten; *“Want u bent een heilig volk voor de Eeuwige, uw G'd. De Eeuwige heeft u uit alle volken die op de aardbodem zijn, uitgekozen om voor Hem een volk te zijn dat Zijn persoonlijk eigendom is.”* (Dew. 14:2)

In een andere toespraak tot het volk werkt Moshè dit idee uit. (Dew. 26:17-19)

Dit idee – dat G'd het volk van Israël aanwijst als *am segoelah* – blijft een kerngedachte in de joodse traditie. De profeet Maleachi gebruikt de term (3:17) even als de psalmdichter, die, als hij zingt in het Miqdash in Jerûshalajim, de Eeuwige prijst om dat Hij *“Ja'aqov heeft verkoren en Israël is Zijn persoonlijk eigendom”* (Psalm 135:4)

Voor het Shema reciteren de Joden; *“Geprezen zij de Eeuwige, die in liefde Zijn volk Israël kiest.”*

En voordat de Torah wordt gelezen, klinkt; “Geprezen bent U eeuwig die ons uit de volkeren heeft gekozen en ons de Torah heeft geven.”

Uitverkiezing zegt niets over de kwaliteit, maar over de relatie.

De eerste rabbijnen verklaarders spreken over het mysterie van de liefde tussen G'd en het volk Israël. Het is een liefde die zich manifesteert in redding en bescherming, een liefde die wordt gekenmerkt door een diepe wederzijdse genegenheid en betrokkenheid.

De rabbijnen citeren het Shir ha-Shirim, Hooglied, interpreteren dat als de liefdespoëzie over de relatie tussen G'd en Israël en stellen dat Hij over Zijn *segoelah* zegt; *“Mijn geliefde is van Mij en Ik ben van Mijn geliefde,”* en Israël antwoordt: *“De Eeuwige is onze G'd en wij zijn G'ds volk.”*

Latere rabbijnen verklaren de relatie – met gevoel voor humor – als een wederzijdse wanhoop.

De Eeuwige biedt hen de Torah aan en stelt hen voor de keuze; de zegen of de vloek. Bedenk!

Het volk in de woestijn antwoordt; *“Het is een levensboom voor iedereen die zich aan haar vasthoudt.”** (de stokken waarop de Torahrol is opgerold, heten *eetz chajiem*, 'levensboom'.)

G'd heeft een 'volk als kostbaar bezit' nodig, niet omdat Hij privileges te verdelen heeft, maar om het een speciale last te laten dragen.

Dat het niet altijd makkelijk is om de uitverkorene te zijn, maakt Tevje duidelijk in de film 'Fiddler on the roof', in het Nederlands 'Anatevka' genoemd. Zijn monologen waarin hij G'd vraagt waarom hij niet wat meer geluk heeft in zijn leven zijn ontroerend. In een uiting van frustratie van wanhoop, voortdurende bedreigingen en antisemitisme, vraagt hij G'd om 'een weekje niet Zijn volk te zijn'. De 'violist op het dak' is een metafoor voor de kwetsbaarheid en onzekerheid van het leven en het vasthouden aan traditie en geloof in een wereld die constant in beweging is.

Het joodse volk is 'het hart van de naties'.

De Israëlieten zijn verantwoordelijk voor het dragen en uitdragen van de Torah in de wereld. Het overleven van de wereld met alles er op en er aan hangt af van de waarheden van de Torah – G'd liefhebben boven alles en de naaste als je zelf – en van de trouw van degenen die de morele en rituele mitswot naleven.

Naar de mate waarin zij 'kiezen' om de geboden na te leven, is hun overleven gegarandeerd.

Dit roept tegelijkertijd vragen op het seculiere Israël in onze tijd.

Grote verdeeldheid binnen de eigen bevolking; vechten voor vrede of vrede maken tegen elke prijs.

Tegenwoordig zijn er rabbijnen die zelfs het land Israël ontkennen omdat het niet door G'd gegeven is. De filosoof Jehoeda Halevi, die in het elfde eeuwse Spanje schreef, brengt het idee naar voren dat het volk Israël “het hart van de naties” vormt.

'Leven met het 'goddelijke licht' zorgt voor wijsheid en gevoeligheid, rechtvaardigheid en liefde in het hart van de mens. Indien men 'de goddelijke spraak' in zichzelf hoort, opent dat de weg tot het uitvoeren van G'ds wil door het naleven van de Torah.'

De moderne filosoof Martin Buber borduurt hier op door.

Buber ziet het volk Israël niet als een gewone natie. Het volk heeft een missie, een profetisch doel.

Het moet een tijd naderbij brengen die doordrenkt is van gerechtigheid en barmhartigheid; een tijd waarin de mensheid bevrijd zal zijn van wreedheid, bedrog en oorlog.

Het volk is G'ds instrument om een dergelijke tijd van begrip, waarheid en vrede te verwirkelijken.

“Het ware zionisme” is de wens om iets tot stand te brengen als 'de stad van de grote koning'.

Dat Israël dat in hun strijd zo mag 'zien' en beseffen.

Beloften van heil voor Sion.

Het beeld van de schoonheid van het herstelde Jerûshalajiem, door Jesaja beschreven is overgenomen in Openbaring 21:18-21 en het wordt een nieuw Israël door G'ds werk hervormd.

Zijn vredesverbond is onwankelbaar en Zijn liefde zal nooit meer van hen wijken. (54:10)

In dat eeuwigdurend verbond is de dienaar van de Eeuwige de middelaar. (42:6; 59:21)

Echter, er staat nog veel te gebeuren.

Jeshûa bemoedigt zijn leerlingen voor het leven in een wrede, goddeloze wereld.

Ja ze zullen uit de synagoge gezet worden en zo zegt Hij, dat er een tijd zal komen, dat men hen doodt en meent daarmee zelfs G'd te dienen.

“En deze dingen zullen ze doen omdat ze de Vader niet gekend hebben en Mij ook niet.”

Het was toen en zie, besef het is nu.

Men wil het hart van de naties amputeren, maar men komt om in eigen leugen en bedrog.

Wij bidden met Jeshûa mee; *“Vader, nu is de tijd gekomen, toon nu de grootheid van uw Zoon, dan zal de Zoon uw grootheid tonen.”* (17:1)

Am Jisraeel chai!

Fêdde.

Bonnen; de Studie Bijbel, Torahcommentaar voor onze tijd- Harvey J. Fields en mijn eigen gedachten.

* Een Torah-rol moet met bijzondere eerbied behandeld worden. Er mag geen andere (bijbel)boekrol bovenop worden gelegd. Iedereen gaat staan als de kast opengaat. Ook als de Torah-rol wordt gedragen is het gebruikelijk wanneer de rol langs gedragen wordt, er voor te buigen of met de hand een van beide 'bomen' aan te raken. Een sèfr Torah is een bijzonder kostbaar bezit. Letterlijk! Maar ook in figuurlijke zin, als heilig bezit van onovertroffen waarde.